

3. *Пушкин А. С.* Собр. соч. в десяти томах / А. С. Пушкин. — М.: Правда, 1981. — Т. 10: Письма. О Пушкине. — 447 с.
4. *Ремчукова Е. Н.* Креативный потенциал русской грамматики: монография / Е. Н. Ремчукова. — Изд. 2-е, испр. и доп. — М.: Книжн. дом «Либроком», 2011. — 224 с.
5. *Селіванова О. О.* Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. — Полтава: Довкілля-К, 2010. — 844 с.

Н. Г. Іванова

МЕТАФОРИЧНЕ НАЙМЕНУВАННЯ В ЕПІСТОЛЯРНІЙ СПАДЩИНІ О. С. ПУШКІНА

Статтю присвячено аналізу особливостей функціонування когнітивної метафори в епістолярних текстах О. С. Пушкіна.

Ключові слова: епістолярний текст, когнітивна метафора, гештальт, постійна метафора-наслідок, О. С. Пушкін.

N. G. Ivanova

METAPHORICAL NAME IN PUSHKIN'S EPISTOLARY HERITAGE

Peculiarities of cognitive metaphor functioning in epistolary texts by A. S. Pushkin are under analysis in the article.
Key words: epistolary text, cognitive metaphor, gestalt, permanent metaphor-consequence, A. S. Pushkin.

УДК 811.161.2'373.2:114/115 Гончар

О. Ф. НЕМИРОВСЬКА

ЗАГОЛОВОК ЯК АКТУАЛІЗАТОР ХУДОЖНЬОГО ЧАСУ І ПРОСТОРУ (на матеріалі роману О. Т. Гончара „Собор”)

У статті, на основі аналізу поетики заголовка роману О. Т. Гончара „Собор”, визначено різні засоби взаємодії назви і тексту художнього твору, стилістичні функції заголовка і його роль як актуалізатора художнього часу і простору в романі.

Ключові слова: заголовок, власні назви, художній час, художній простір.

Онiмний простiр художнього твору є складною розгалуженою системою, до складу якої входять власні назви (ВН) різних розрядів і класів. Митець добирає їх з реального іменника або створює у своїй письменницькій майстерні з конкретною творчою настановою. Кожна ВН має своє місце і роль у художньому цілому. Особливе місце в цій системі посідає заголовок (бібліонім) [9: 42], що відіграє в художньому творі роль епіцентру, першого знаку, який містко й образно передає смисл усього твору і є стрижнем усього лексико-семантичного поля. Заголовок є ключем до осмислення художнього цілого, це „своєрідний складник тексту, його перша вирізнена, графічно виділена архітектонічна частина. Назва має сконцентрувати сенс мистецького твору, відобразити авторський задум, привернути увагу до домінантних складників твору” [7: 211].

Починаючи з назви, що першою виконує сюжетоутворюючу функцію, текст поступово розгортається в художню цілісність, де все підпорядковується єдиній меті — розкриттю авторської концепції твору, того задуму, заради якого він і береться за перо. „Назва (...) при всій своїй стислості є насамперед синтез, душа твору, і потрібне чимале вміння, щоб кристалізувати в двох-трьох словах цю душу. Назва (...) повинна бути точною, стислою, характерною, витікати з сюжету, з характерів або з основної ідеї твору” [6: 46]. Образний світ митця, по суті, позначається цією стислою формулою — назвою твору і розгорнутим художнім контекстом. Сильна позиція заголовка, що передує твору, позначає його особливу роль у текстовому просторі. Заголовок знаходиться „між зовнішнім світом і простором художнього тексту і перший бере на себе основне навантаження у подоланні цієї мети” [5: 167].

Усе вищезазначене ще раз доводить важливість послідовного вивчення онімного простору художнього твору взагалі і заголовків зокрема, яким сьогодні на матеріалі творів української класичної та сучасної літератури приділяється ще недостатньо уваги. Проте саме назва твору є тим ключовим, стрижневим елементом художнього цілого, що пронизує всі рівні тексту і є дешифруючим засобом, що сприяє глибинному розумінню справжнього смислу твору; в ній містяться „і інформаційний смисл (інформаційно-стилістична функція), і оцінний момент (емоційно-

стилістична функція). Але і те, і друге ускладнюється, працює на тему, ідею, художній задум, має декілька смислових шарів, які вказують на різні сторони твору, різні думки й оцінки письменника” [4: 218].

Отже, **актуальність** представленої розвідки зумовлюється наявністю лише поодиноких фрагментарних досліджень у сфері функціональних ознак і стилістичної ролі заголовків у художньому контексті [3; 5; 8]. **Об’єктом** дослідження є особливості художнього мовлення О. Гончара, **предметом** — заголовок як виразник ідейно-тематичної основи художнього твору, знакова природа заголовка та механізми актуалізації з його допомогою часо-просторового континууму. **Матеріалом** розвідки послужив роман О. Т. Гончара „Собор” [2], що є однією з перлин творчості митця і який потребує глибинного прочитання та інтерпретації. Виявлення специфічних особливостей структури і семантики заголовка роману, його зв’язку з художнім контекстом, його ролі у розгортанні сюжету і побудові часо-просторової текстологічної парадигми є **завданням** нашого дослідження.

Заголовна лексема (ЗЛ) роману пронизує весь твір від першої сторінки до останньої, різним чином варіючись протягом розгортання оповіді. Промовистими є кількісні покажчики: лексема *собор* зустрічається у контексті 203 рази; багатократні дистантні повтори (ДП) ЗЛ зумовлені концентрацією подій, що відбуваються у романі, навколо *собору*, його трагічної долі в радянські часи і загрози цілковитого знищення. ДП утворюють виразний експліцитний зв’язок [5: 169], сприяють розгортанню сюжету й чіткому окресленню художнього простору — всі події в романі розгортаються навколо *собору*. Коло *собору* проходить усе життя зачіплянських металургів, які в єдинім пориві стають на його захист перед кар’єристом-висуванцем *Володимиром Лободю*, що за будь-яку ціну збирається зруйнувати „цей *бесхозний собор*”; з *собором* пов’язані мрії *Миколи Баглая*, поривання його неспокоїної душі та естетичне сприйняття навколишньої дійсності, в т. ч. і *собору*; за *собор* колись постраждав зачіплянський вчитель *Хома Романович*, що надто багато розповідав учням про нього; біля *собору* відбулася життєва драма *Єльки-Олени*, з *собором* пов’язана наукова діяльність професора *Яворницького*, який відважно й рішуче став свого часу на захист святині перед махновцями, а також пам’ять про воєнні роки; біля *собору* зароджується й розквітає любов *Миколи* та *Єльки*; наприкінці твору у *соборі* відбувається кривава трагедія, що ледь не коштувала життя *Миколі Баглаю*, коли він захищає храм від п’яних дикунів.

Отже, починаючи з другого абзацу роману, автор вибудовує художній простір, над яким панує *собор*; восьмикратне уживання заголовної лексеми у наступних початкових абзацах відразу концентрує увагу читача на назві твору: „З одного краю села сага блищить, з другого — облуплений собор біліє” [2: 6]; „...*собор стоїть над селищами в задумі один серед тиші, серед святої акацієвої ночі, що (...)* мовби зачаклована видивом *собору (...)* *собор ще повен далекою музикою, гримить обвалом літургій, перелунює православними месами*” [2: 6]; „*відлиски неба грають ночами на стінах собору, на його верхах (...)* *Микола Баглай (...)* за звичкою *послухає собор (...)* в цей опівнічний час (...) *панує тільки червона сторожкість неба та спокійна ясність собору (...)* *Вночі собор величавіший, ніж удень*” [2: 7]; „*височить над селищем собор*” [2: 8].

З перших же сторінок оповіді О. Гончар починає далекоюсяжну „гру” з заголовною лексемою, поступово, ненав’язливо нарощуючи тривожну експресію, що пов’язана із загрозою знищення шедевр у зодчества, і виразно окреслюючи при цьому простір дії. Наведемо відповідні мікроконтексти: „*Буде ж сюрприз: прийде братуха, а собору нема... (...)* *Носишся ти, Миколо, з митом собором, як із писаною торбою*” [2: 12]; „*Виходило так, що собору вже ніби й нема*” [2: 55]; „...*якого сторіччя цей собор?*” [2, 56]; „*За два кроки від вас буде першокласний критий ринок (...)* *Де ж він буде? — А на майдані... На місці собору (...)* *А собор?*” [2: 59]; „*Чому б, скажімо (...)* не зробити з цього собору справжній, модернізований (...) *холодильник?*” [2: 60]; „*На мить Вірунька бачить зовсім зримо, як руйнують танками собор*” [2: 62]; „*Ось ти за собор переживаєш. Думаєш, усім він болить, як тобі? Он Шпачиха (...)* запропонуй їй на вибір: *собор чи критий ринок? — обома руками буде за ринок. Що той собор для неї в житті?*” [2: 70]; „...*ідея шашичної таки явно ж перемагає ідею собору*” [2: 103].

Інші мікроконтексти створюють контрастну експресію — обурення, прагнення за будь-яку ціну захистити, відстояти святиню: „*Вкрадено таблицю з собору!*” [2: 94]; „*І хоч раніше (...)* їй не до собору було, він наче й не існував для неї, *однаке враз це неподобство обурило і Віруньку, собор і для неї враз якось ожив*” [2: 96]; „*Повернеться Іван з Індії — порожньо на майдані! Пустеча! Де ж собор? Вірунька, де ж собор наші...*” [2: 97]; „*Адже разом із таблицею тепер із собору було ніби знято якийсь покров охоронності, недоторканості, віднині собор став об’єктом ненадійним...*” [2: 100]; „...*очі його, задивлені на собор, пойнялися сльозою (...)* за цей собор він свого часу на Магадані побував...” [2: 101]; „*Не сподівався він, що доля собору так зачепить його Зачіплянку, собору, який перед цим був ніби в безнадійному забутті (...)* *Потреба собору, потреба краси, так*

само як і огида до руйнування, видно, завжди жевріла в цих людях...” [2: 104]; „Сьогодні люди помітили свій собор. Для них він не підлягає знесенню” [2: 105]; „...нібито й над цим козацьким собором піднято сокиру браконьєра...” [2: 132].

Чітко визначеним є художній простір у третьому розділі, де йдеться про життєву драму Ђльки-Олени, що відбувалася саме біля собору. ЗЛ утворює своєрідне „поле тяжіння”, поступово нарощуючи кресендо суму, жалю, покаяння: „Собор тоді вразив Ђльку тільки своєю суворістю, холодом і якимось величавим непривіттям” [2: 35]; „Собор пошмуру плив у хмарах вечірніх” [2: 36]; „...собор виступав із темряви неба якомсь моторошно” [2: 37]; „...ця бадьорість ранку, пробудження весни (...) веселі голоси в глибині собору — все існувало якось поза нею, все сприймала Ђлька тепер ніби здалеки, із свого знеможеного, дотла спустошеного світу” [2: 38]; „Здавалось, тільки переступить, і станеться щось страшне, земля під нею трісне, все соборне склепіння обвалиться на неї...” [2: 38]; „Яним, не загидженим тільки й зоставсь отой острівець собору вгорі...” [2: 38]; „...обидва маленькі, миршаві, вовтузяться з цими лантухами перед собором, мов жуки, мов шашелі перед величчю його!” [2: 41]; „Першої ж ночі вдома собор їй приснився” [2: 41].

Численні, багатомірні, прямі й зворотні зв'язки між заголовком і твором, безпосередній чи опосередкований вплив назви на текст і, навпаки, нашарування тексту на заголовок скеровані на розкриття ідейної настанови автора, що її у згорнутому, стислому до мінімуму лексичному виразі митець вкладає у заголовок, пропонує його розкриття при уважному, глибинному прочитанні. ЗЛ „Собору” наскрізь пронизує усі текстові рівні, беручи також участь у характеристичній персонажів. Так, наступні мікроконтексти виразно протиставляють Миколу Баглая з його прагненням до краси й довершеності в усьому — „Микола Баглай (...) зупиниться на майдані і за звичкою послухає собор, його мовчання” [2: 7]; „Вірунько, що тобі собор наш говорить?” [2: 11]; „...стоїш ось перед нічним, незникаючим видом собору” [2: 17]; „Поєма трагізму, поєма нездоланності духу (...) як собор оцей, вікам донесла дух твого задимленого звитяжного часу” [2: 75]; „Співучий собор! — так про нього Баглай хотів би сказати” [2: 189], і Володимира Лободу з його кар'єризмом і підлістю — „Якраз на соборі висунувся” [2: 56]; „Рідного батька за кар'єру промінє, собор отой розвалить, аби тільки на шабелі вище піднялись” [2: 68]; „Ні, перед таким навряд чи вистойть собор...” [2: 80]; „Хтось, кажуть, з таблицею пожартував. Але ж собор наш від цього не захитався?” [2: 116]; „Ім би оцей собор — стояли б і вік на нього молились” [2: 110]; „...ніби все він робить для кращого: собор треба знести, бо заважає збудувати ринок для трудящих” [2: 255]; „...він вам не один собор знесе...” [2: 255]. Опозицію підсилює уживання ЗЛ та її заміників у мікроконтекстах з виразним негативним забарвленням у мовленні Лободи: „цей безхозний собор” [2: 81]; „той собор” [2: 57]; цей собор [2: 79]; „Собори... шаблі козацькі... курені! Та то ж усе реквізит історії, мотлох минулих віків” [2: 79]; „...не один собор у мене на плечах” [2: 98]; „цей пережиток минувщини” [2: 103]; „собор отой химерний” [2: 108]; „та облуплена кумирня” [2: 105].

Лободу дратує красень-собор, що панує над місцевістю і є своєрідним символом краю; велич храму протиставляється його бездушності й безпам'ятству: „...десь аж на обрії знову з'явився собор. Зуміли ж отак поставити! (...) З будь-якої точки видно собор, звідусіль! (...) Але ж красень, стервець!” [2: 107-108]; „А троху правіше, по небокругу, знову... собор. Давні будівничі-козаки (...) свідомо, мабуть планували, щоб видно було весь час їм оте, що збудували вони для своїх святинь” [2: 117].

Крім прямого уживання ЗЛ, контекст роману насичений її варіантами — посесивними словосполученнями: соборна висота [2: 7]; соборні верхи [2: 37]; соборна сутінь [2: 38]; соборне склепіння [2: 38]; та соборна ніч [2: 43]; соборний майдан [2: 55, 74, 147]; майдан соборний [2: 102]; цей майдан соборний [2: 270]; соборна община [2: 59]; кажани соборні [2: 62]; соборна таблиця [2: 110, 205]; соборно-білі зачиплянські ночі [2: 76]; оте гроно соборних бань [2: 191]; ця соборна гойдалка [2: 267]; поріг соборний [2: 268]; компонентами синонімічного ряду, у складі якого знаходиться лексема собор: храм [2: 178]; храм краси, історії, храм зодчества козацького [2: 178]; оте високе, вершечок мрії дитячої [2: 27]; поєма степового козацького зодчества [2: 17]; оцей довершений архітектурний витвір, ця симфонія пластики [2: 18]; той храм святої краси [2: 27]; мовчазний зачиплянський гігант-старожил [2: 97]; цей пережиток минувщини [2: 103]; пам'ять козацька [2: 104]; це дивовижне творіння козацького барокко [2: 104]; ця облуплена кумирня [2: 105]; зодчеська цілісність з нерозчавленими куполами [2: 130]; цей витвір [2: 182]; ця споруда [2: 190]; дев'ятиглав цей [2: 191]; народний архітектурний пам'ятник [2: 227]. ЗЛ часто уживається у сполученні із займенниками та прикметниками-означеннями: цей собор [2: 18, 35, 55, 56, 60, 76, 79, 81, 94, 96, 97, 101, 102, 103, 109, 181, 190]; цей старовинний, ще козацьких часів, собор [2: 27]; цей бесхозний собор [2: 81]; цей козацький собор [2: 132]; цей наш собор [2: 193]; собор цей [2: 181, 182]; собор наш [2: 11, 97, 112, 227]; собор святий [2: 182]; собор зачиплянський

[2: 256]; *зачіплянський собор* [2: 261]; *якийсь вищий, невидимий собор* [2: 26]; *собор отой химерний* [2: 108]; *отой незрушній козацький собор* [2: 130]; *той козацький собор* [2: 34]; *в цьому соборі* [2: 39]; *оцей собор* [2: 110, 131]; *собор той* [2: 205]; *той собор* [2: 70, 261]; *той нещасний собор* [2: 204]; *собор отой* [2: 68, 129]; *собор оцей* [2: 75, 76]; *твій собор* [2: 195]; у сполученні з прикладкою: *собор-дев'ятиглавець* [2: 191]; у множині, часто у складі розгорнутих метафор: *собори* [2: 7, 79, 130-2, 181, 225, 226, 263]; *свої собори* [2: 226]; *кременівські собори* [2: 239]; *оті чорні індустріальні собори* [2: 50]; *чорні собори життя* [2: 258]; *собори душі* [2: 172-2]; *собори оці* [2: 182]; *оці собори* [2: 195]; *зелені собори Скарбного* [2: 229]; *ці лісові собори з зеленими банями* [2: 230]. Ці варіанти містять у собі згорнений, максімально сконцентрований письменницький задум — показати трагічну долю культових споруд у часи панування комуністичної ідеології, більшість з яких була приречена на знищення або на повільну, поступову руйнацію внаслідок занедбаності — „Собор (...) викликав своєю обдертістю щось схоже на співчуття” [2: 35]; „В соборі було ще холодніше, ніж надворі, пустою, мишам смерділо” [2: 39]; „...стояла серед того захламленого храму, втопивши погляд у той небесно-блакитний вир” [2: 39-40]; „відтоді собор так і стоїть як безхозний” [2: 59], та використання не за призначенням — „Отам повен собор комбікорму!” [2: 32]; „Склад комбікорму був якраз у тому козацькому соборі...” [2: 34]; „...підїхали до собору одержувати комбікорм” [2: 34]; „...де-не-де зі стін, з-поміж облянялих мадонн шкірилися іклами вовчі та вепрячі морди (...) Посеред собору кучугура комбікорму, далі звалені цупкі паперові мішки з суперфосфатом...” [2: 39]; „...досі в соборі вепрячі його шедеври шкіряться” [2: 137]. Цій меті підпорядковуються усі мовні, стилістичні засоби, що їх митець використовує у сполученні з ЗЛ та її варіантами.

Виразні асоціації утворює ЗЛ із еклезіонаїмами *Василій Блаженний; собор Св. Петра в Римі; Тадж-Махал*; артіонаїмами *фрески Софії, мадонни Рубльова*. Ці асоціації утворюють промовисте забарвлення — пересторогу руйнівникам: „Собор — це витвір мистецтва (...) Був час, коли й Василія Блаженного (...) знести хотіли...” [2: 139]; „Йому в цій споруді (...) вчувається відгомін собору св. Петра в Римі” [2: 190]; „Яким звідти постане для тебе наш собор, і фрески Софії, і мадонни Рубльова...” [2: 193]; „собор (...) приїжджим би делегаціям його показувати, як (...) Тадж-Махал...” [2: 205].

Час у романі здебільшого пов'язаний із сучасністю, ретроспекція вкраплюється лише у спогадах про історію виникнення і славне минуле собору: „...облуплений собор біліє. Старовинний, козацький” [2: 6]; „...важко забути, чим був колись цей собор, найбільший, найпишніший в єпархії (...) Горіли свічки, півча — аж розлягвся собор — перелавився райськими голосами, виспівуючи людям небесне, вічне блаженство, а після відправ знову їх викидало з небес у реальний жорстокий світ...” [2: 18]; „Цей старовинний, ще козацьких часів, собор...” [2: 27]; „І вирішено було тоді на їхній сумовитій раді: збудуємо собор” [2: 101]; „Батько твій Изот ще парубком у цьому соборі співав” [2: 109]; „...серед цього світу руїни, безпритулля і болю під свинцево-набряклим небом осені забілів на узвишші військам отой незрушній козацький собор” [2: 130]; „...першим, що відродилося у спогаді, був якраз оцей собор на узвишші” [2: 131]; „Раніше, ще в княжі часи (...) собори найчастіше будували на честь перемог, а цей був збудований козаками на знак прощання зі зброєю, з Січчю” [2: 181]; Зв'язок між минулим і сьогоденням демонструють наступні контексти: „Як із міражу, виступає собор і бастіони заводів — дивовижний ансамбль віддалених між собою віків” [2: 133]; „...натомість собор святий вибудуєм, дух свій у небо пошлем, і він у віках сіятиме над степами...” [2: 182].

В цілому заголовок мовби опоясує текст завдяки повтору ЗЛ на початку і в кінці твору, де поступово наростає сумна тональність, оскільки подальша доля собору залишається невизначеною. Ця козацька святиня у процесі розгортання оповіді поступово персоніфікується, перетворюючись на символ вічності, невмирущості мистецьких творінь та символ перестороги сучасним і прийдешнім поколінням: „Мовчить собор. (...) Собор ніби має в собі щось від стихії (...) Німотна музика собору, музика отих гармонійно піднятих у небо бань-куполів — вона для тебе реально існує” [2: 17—18]; „Вночі собор молодіє” [2: 66]; „Собор завжди несе в собі певний настрій (...) собор стоїть серед такої видної ночі увесь якийсь наповнений, біліє фантастично” [2: 76]; „...двоє (...) неквапом зайшли в тінь собору, наблизились до його охоронної грамоти (...) Собор слухав, мовчав” [2: 81]; „Мовчазний зачіплянський гігант-старожил, що на роботу нас літо й зиму проводжає...” [2: 97]; „Собор (...) ніби вісь, ніби шпиль-наконечник над життям цілого краю” [2: 109]; „...козацькому підліткові в плавнях під час сну з'явився образ цього собору” [2: 190]; „Мовчить собор (...) в такий час од світла заводів враз виринає з темряви ночі й собор” [2: 270—271].

Отже, текст і заголовок роману О. Гончара „Собор” взаємодіють між собою за принципом **еквівалентності** [8: 120], тобто повної взаємовідповідності. Заголовок є цілковитим виразником основної концепції роману, лінгвістичним символом [10: 131], він тісно пов’язаний із семантикою тексту і відіграє провідну роль у формуванні смислового і стилістичного змісту [1: 102].

Таким чином, дослідження семантичної і стилістичної специфіки заголовка роману О. Т. Гончара „Собор” демонструє тісний експліцитний зв’язок між заголовком і текстом. Будучи яскравою, виразною конотемою, ЗЛ бере активну участь у побудові сюжету, системи образів, сприяє розумінню читачем подальшого тексту й осмисленню ним ідейної спрямованості роману. Це свідчить про майстерність О. Гончара, своєрідність і неповторність його творчої письменницької манери, активну громадянську позицію, завдяки чому роман „Собор” є однією з перлин сучасної української прози.

1. *Адрианов И. Ю.* Семантический потенциал заглавий в поэзии И. А. Бунина / И. Ю. Адрианов // Филологические науки. — 1990. — № 5. — С. 100—103.
2. *Гончар О.* Твори: В 7 т. — Т. 7: Собор: Роман; Твоя зоря: Роман / О. Гончар. — К.: Дніпро, 1988. — 656 с.
3. *Желтоногова Т. В.* Заголовок як компонент структури українського поетичного тексту: Автореф. дис. ... канд. філол. наук / Т. В. Желтоногова. — Кіровоград, 2004. — 19 с.
4. *Карпенко Ю. О.* Літературна ономастика: Зб. наук. статей / Ю. О. Карпенко. — Одеса: Астропринт, 2008. — 328 с.
5. *Кожина М. Н.* Заглавие художественного произведения: онтология, функции, параметры типологии / М. Н. Кожина // Проблемы структурной лингвистики, 1984. — М.: Наука, 1988. — С. 167—183.
6. *Кочерга І. А.* Радість мистецтва: Зб. театральної публіцистики / І. А. Кочерга. — К.: Дніпро, 1973. — 187 с.
7. *Лексикон загального та порівняльного літературознавства* / [керівн. проекту: А. Волков]. — Чернівці: Золоті літаври, 2001. — 636 с.
8. *Немченко І.* Поетика заголовка у новелістиці М. Хвильового / І. Немченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія „Лінгвістика”: Зб. наук. праць. — Херсон: Вид-во ХДУ, 2006. — Вип. 3. — С. 119—122.
9. *Подольская Н. В.* Словарь русской ономастической терминологии / Н. В. Подольская. — М.: Наука, 1988. — 186 с.
10. *Ткачук Н. О.* Смісловий простір лінгвістичного символу / Н. О. Ткачук // Мова: Науково-теоретичний часопис. — Одеса: Астропринт, 2009. — № 14. — С. 131—135.

А. Ф. Немировская

ЗАГЛАВИЕ КАК АКТУАЛИЗАТОР ХУДОЖЕСТВЕННОГО ВРЕМЕНИ И ПРОСТРАНСТВА

В статье на основе анализа поэтики заголовка романа О. Гончара «Собор» определяются различные аспекты взаимодействия заглавия и художественного текста, стилистические функции заглавия и его роль в актуализации художественного времени и пространства в романе.

Ключевые слова: заглавие, имена собственные, художественное время, художественное пространство.

O. F. Niemirovskaia

THE HEADING AS THE ACTUALIZATION OF THE BELLE-LETTER TIME AND SPACE

The author of the article defines the ways of interaction between the heading and the feature text of O. Honchar's novel "The Cathedral" and the role of the heading in the actualization of the time and space in the novel.

Keywords: the heading, the proper names, the time, the space.

УДК 811.111'373.2

М. Ю. КАРПЕНКО

ВИОКРЕМЛЕННЯ БАЗОВОЇ ОДИНИЦІ ІНТЕРНЕТ-ОНОМАСТИКОНУ

Дослідження присвячено архітектурі Інтернет-ономастикону. Зроблено спробу виокремити базову одиницю цієї архітектури. Окреслено деякі характеристики сайтонімів.

Ключові слова: Інтернет, онім, онімичний простір, сайтонім.

Дослідження присвячено встановленню загальних закономірностей функціонування складових простору Інтернету. Цей напрямок дослідження видається актуальним, бо недовге існування